Gemeente Bergen op Zoom

RVB24-0096

Voorlegger Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Participatievisie
Nummer voorstel	:	RVB24-0096
Datum voorstel	:	14-01-2025
Portefeuillehouder(s)	:	Mevr. A.M. Demmers-van der Geest
Contactpersoon	:	H. Klumpes
Afdeling	:	HRM, Juridische zaken en Communicatie
Contactpersoon Email	:	h.klumpes@bergenopzoom.nl
Programmanummer en -naam	:	1. Besturen, Samenwerken en Veiligheid

---

Voorstel:

De Participatievisie vast te stellen.

Type voorstel:

☑ Kaderstellend
☐ Controlerend
☐ Rest

Zijn in het voorstel één of meer van de volgende aspecten van toepassing?

	Ja	Nee
Zijn doelen en/of effecten beschreven	☑	☐
Financiële consequenties	☐	☑
Gevolgen voor de schuldenlast	☐	☑
Inspraakverordening van toepassing	☐	☑

Communicatieparagraaf:

De afgelopen periode werkten we hard aan het opstellen van een participatievisie die helpt om de ambities uit de Toekomstvisie 2035 te realiseren. Deze visie kwam tot stand via co-creatie, waarbij we de wensen en behoeften van verschillende stakeholders – B&W, directie- en managementteam, ambtenaren, raads- en burgerleden en inwoners – meenamen. Zo heeft er op 29 augustus ‘24 een sessie met de gemeenteraad plaatsgevonden, en is de gemeenteraad schriftelijke geïnformeerd over de ontwikkelingen via o.a. U24-005549 (27/06/24) en U24-007626 (01/10/24). Door intensieve samenwerking en het benutten van diverse inzichten ontwikkelden we een document waarin mensen zich kunnen herkennen en dat inspireert om participatie op een consistente manier vorm te geven.

Samenvatting:

Met deze participatievisie leggen we een stevige basis voor een consistente en toekomstgerichte aanpak van participatie. Door inwoners daadwerkelijk de ruimte te geven om bij te dragen aan het vormgeven van onze gemeente en vice versa, versterken we de betrokkenheid en het vertrouwen in de lokale overheid. Samen bouwen we aan een betrokken, vooruitstrevende en samenhangende gemeenschap.

De participatievisie is een 'levend document'. Dit betekent dat het geen eindproduct is, maar dat we het blijven evalueren en aanpassen op basis van voortschrijdende inzichten die we opdoen in de verschillende participatietrajecten. Participatie is geen statisch proces, maar vraagt om flexibiliteit, reflectie en de bereidheid om te leren van de praktijk. Dit maakt het mogelijk om de visie te blijven afstemmen op nieuwe uitdagingen, kansen en ervaringen van inwoners en andere betrokkenen.

De implementatie van de visie vraagt om uitvoeringskracht – niet alleen in de eerste maanden van 2025, maar ook daarna. Aan de hand van een op te stellen uitvoeringsagenda, die hierover duidelijkheid zal geven, nemen we de vraag voor aanvullende middelen mee in de afwegingen bij de reguliere P&C-cyclus (incidenteel in '25 in het 1e CoBe 2025 en de Jaarstukken 2024 en structureel vanaf '26 in het Beleidskader 2026). Om deze middelen hiervoor beschikbaar te stellen moet bij de reguliere P&C cyclus hier politiek-bestuurlijk de afweging gemaakt worden. Zonder aanvullende middelen kan de participatievisie niet uitgevoerd en geïmplementeerd worden. In de uitvoeringsagenda verder op te nemen:
- de concrete rol van raadsleden in de participatie;
- de samenhang met andere beleidsterreinen;
- de wijze waarop de organisatie in de uitvoering wordt meegenomen (cultuurverandering).

Bijlagen: (geef aan of een bijlage is bijgevoegd of ter inzage is gelegd; benoem en nummer deze bijlagen)

Bijlage nr.	Omschrijving	Bijgevoegd/Ter inzage
1	Participatievisie gemeente Bergen op Zoom	Bijgevoegd
2	Separate bijlage: Participatie in Bergse visies en akkoorden	Bijgevoegd

Gemeente Bergen op Zoom

RVB24-0096

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	:	27-02-2025
Nummer	:	RVB24-0096
Onderwerp	:	Participatievisie

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

Vastellen van de visie op participatie.

Inleiding

Na maanden van intensieve samenwerking, waarin we gesprekken voerden met alle betrokkenen, bieden wij u hierbij de visie op participatie aan ter besluitvorming. Dit document kwam in co-creatie tot stand en vormt een belangrijke stap in het versterken van de betrokkenheid van de samenleving bij gemeentelijk beleid en projecten. De visie geeft uitvoering aan de motie Samenleving aan Zet **(**RMO22-0033**)**, die op 10 november 2022 unaniem door uw raad is aangenomen. Met dit raadsvoorstel wordt daarmee deze motie afgedaan.

Deze visie op participatie helpt het de raad om op het gebied van participatie haar controlerende taak goed uit te voeren: met de visie leggen we het proces helder vast. Daarnaast is het een voorwaarde om effectieve participatie mogelijk te maken en biedt het houvast aan de organisatie om participatie op een duidelijke wijze vorm te geven.

Beoogd maatschappelijk effect/doelstelling

De visie op participatie sluit goed aan op de ambities van de Toekomstvisie 2035 en het Bestuursakkoord 2022-2026 Samen Bergen Verzetten. In de Toekomstvisie staat samenwerking centraal: inwoners, maatschappelijke instellingen en bedrijven werken samen aan een inclusieve, toekomstbestendige stad. De participatievisie vertaalt deze ambitie naar de praktijk door inwoners actief te betrekken bij beleid en uitvoering, en hen een volwaardige rol te geven in het vormgeven van de gemeente. Het Bestuursakkoord benadrukt daarnaast het belang van een open en respectvolle samenwerking tussen gemeente en samenleving. De participatievisie ondersteunt deze wens door zowel de organisatie als inwoners houvast te bieden voor interactieve beleidsvorming en het versterken van de onderlinge verbinding.

Genomen stappen

Raadsleden zijn vanaf de start van de totstandkoming van de participatievisie actief betrokken. Voor de zomer 2024 is de raad geïnformeerd via een Raadsinformatiebrief over het plan van aanpak en de rol die zij hierin zouden spelen. Vervolgens is een klankbordgroep samengesteld, waarin twee raadsleden zitting hebben genomen. Zij zijn maandelijks op de hoogte gehouden van de voortgang en hebben input geleverd. Eind

augustus 2024 stond een beeldvormende sessie op de planning, maar door een lage opkomst is besloten deze sessie te annuleren en een andere aanpak te kiezen. Om alsnog brede betrokkenheid te realiseren, is er in oktober 2024 een vragenlijst verspreid, die door 12 raadsleden is ingevuld. De resultaten zijn geanalyseerd en vormden de basis voor een uitgebreide dialoogsessie op 14 november 2024, waarin de voltallige raad in gesprek ging over afwegingen en verschillende perspectieven. De inzichten uit deze sessie zijn verwerkt in een volgende versie van de visie, die opnieuw is besproken in de klankbordgroep. Dit heeft geleid tot de huidige eindversie van de participatievisie.

Uitwerking voorstel
De visie op participatie is een levend document dat richting geeft aan participatie in onze gemeente. Het biedt een stappenplan, praktische handreikingen en heldere werkafspraken voor ambtenaren, bestuurders en inwoners. Daarnaast benadrukt de visie dat participatie geen eindeloos proces is; op een bepaald moment wordt een besluit genomen en start de evaluatie.

Consequenties van het voorstel
Na vaststelling van de visie in Q1 2025 starten we met het integreren van de visie in werkprocessen. Dit omvat het opstellen van een uitvoeringsagenda en het borgen van de benodigde aanvullende uitvoeringskracht. De visie wordt in Q2 2025 tevens vertaald naar een participatieverordening, conform de recent uitgebrachte handreiking van de VNG. De verwachting is dat deze verordening in mei 2025 aan de gemeenteraad voor vaststelling zal worden aangeboden.

De implementatie van de visie vraagt om uitvoeringskracht – niet alleen in de eerste maanden van 2025, maar ook daarna. Aan de hand van een op te stellen uitvoeringsagenda, die hierover duidelijkheid zal geven, nemen we de vraag voor aanvullende middelen mee in de afwegingen bij de reguliere P&C-cyclus (incidenteel in ’25 in het 1e CoBe 2025 en de Jaarstukken 2024 en structureel vanaf ’26 in het Beleidskader 2026). Om deze middelen hiervoor beschikbaar te stellen moet bij de reguliere P&C cyclus hier politiek-bestuurlijk de afweging gemaakt worden. Zonder aanvullende middelen kan de participatievisie niet uitgevoerd en geïmplementeerd worden.

Duurzaamheid
De visie op participatie kent geen directie relatie met duurzaamheid. De indirecte relatie borgen wij door de doelstellingen die de directie Bedrijfsvoering stelde: duurzame ondersteuning en uitvoering van de bedrijfsvoeringsprocessen en -taken.

Risico paragraaf

Geïdentificeerde risico’s

Risico-onderdelen	NvT	Laag	Neutraal	Hoog
1. Realiseren maatschappelijke effecten		X		
2. Politiek-bestuurlijk en draagvlak		X		
3. Imago gemeente				X

Risico-onderdelen	NvT	Laag	Neutraal	Hoog
4. Algemene en externe omgeving		X		
5. Veiligheid		X		
6. Financiën				X
7. Juridisch		X		
8. Planning			X	
9. Kwaliteit uitvoering		X		
10. Capaciteit organisatie en samenwerking partners				X

Beheersmaatregelen risico's hoog

	Risico	Effect	Beheersmaatregel	Verantwoordelijke
3.	Het vaststellen van de Participatievisie wekt verwachtingen over de wijze waarop de gemeente participatie inzet. Ook gezien de beperkte beschikbare middelen kan die verwachting mogelijk niet worden ingelost.	Het niet inlossen van hoge verwachtingen kan leiden tot juist meer desillusie en wantrouwen t.o.v. de gemeente.	Duidelijk naar voren toe blijven brengen dat de participatievisie een levend document is, en dat deze door evaluatie aangepast blijft worden om de voortschrijdende inzichten die we opdoen in de verschillende participatietrajecten een plek te geven.	College
6.	Er zijn nog geen middelen (incidenteel voor '25, structureel voor '26 en verder) beschikbaar voor de uitvoering en implementatie van de visie. Om deze middelen hiervoor beschikbaar te stellen moet bij de reguliere P&C cyclus hier politiek-bestuurlijk de afweging gemaakt worden.	Zonder middelen kan de participatievisie niet uitgevoerd en geïmplementeerd worden.	Voor de uitrol stellen we een uitvoeringsagenda op en vragen we in de Jaarstukken 2024 om het restant budget van '24 in te zetten als incidentele middelen voor de uitvoering hiervan in '25. Aanvullend hierop wordt, om in '25 voortvarend aan de slag te blijven, in het eerste Concernbericht 2025 een mutatie opgenomen voor aanvullende incidentele middelen. In het Beleidskader 2026 nemen we de aanvraag voor	Manager Communicatie, Juridische Zaken en Kabinet

			structurele middelen (formatie) op.	
10.	Er is nog geen aanvullende formatie voor de uitvoering en implementatie van de participatievisie	Zolang er geen incidentele en daarna structurele formatie beschikbaar komt kan de participatievisie niet uitgevoerd en geïmplementeerd worden.	Voor de uitrol stellen we een uitvoeringsagenda op en vragen we in de Jaarstukken 2024 om het restant budget van ’24 in te zetten als incidentele middelen voor de uitvoering hiervan in ’25. Aanvullend hierop wordt, om in ’25 voortvarend aan de slag te blijven, in het eerste Concernbericht 2025 een mutatie opgenomen voor aanvullende incidentele middelen. In het Beleidskader 2026 nemen we de aanvraag voor structurele middelen (formatie) op.	Manager Communicatie, Juridische Zaken en Kabinet

Alternatieven

U kunt besluiten om de Participatievisie niet vast te stellen.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

De secretaris,

J. Perfors

De burgemeester,

drs. M. Mulder MSc.

RVB24-0096

Raadsvoorstel

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het college van 14 januari 2025, nr. RVB24-0096;

BESLUIT:

De Participatievisie vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 februari 2025

De griffier,	De voorzitter,
drs. E.P.M. van der Meer	drs. M. Mulder MSc.